

**Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio
(seitsemäs jaosto) 30.9.2009 – Elf Aquitaine vastaan komissio**

(asia T-174/05)

(Kilpailu – Kartellit tai muut yhteistoimintajärjestelyt – Monokloorietikkahapon markkinat – Päätös, jolla todetaan EY 81 artiklan rikkominen – Markkinoiden jakaminen ja hintojen vahvistaminen – Puolustautumisoikeudet – Perusteluvelvollisuus – Kilpailusääntöjen rikkomista merkitsevästä toiminnasta vastuuseen joutuminen – Periaate, jonka mukaan rangaistukset ja seuraamukset on määrättävä yksilökohtaisesti – Nulla poena sine lege -periaate – Syyttömyysolettama – Hyvän hallinnon periaate – Oikeusvarmuuden periaate – Harkintavallan väärinkäyttö – Sakot)

1. *Kilpailu – Hallinnollinen menettely – Väitetiedoksianto – Välttämätön sisältö – Puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen (Neuvoston asetuksen N:o 1/2003 23 artikla ja 27 artiklan 1 kohta) (ks. 55, 56, 70, 71 ja 196–198 kohta)*
2. *Toimielinten säädökset, päätökset ja muut toimet – Perusteluvelvollisuus – Ulottuvuus – Kilpailusääntöjen soveltamisesta tehty päätös – Useita adressaatteja koskeva päätös (EY 81, EY 82 ja EY 253 artikla) (ks. 79 ja 80 kohta)*
3. *Kilpailu – Yhteisön oikeussäännöt – Kilpailusääntöjen rikkominen – Vastuuseen joutuminen – Emoyhtiö ja tytäryhtiöt – Komissiolla ei harkintavaltaa (EY 81 ja EY 82 artikla) (ks. 106–108 ja 225–227 kohta)*
4. *Kilpailu – Kartellit tai muut yhteisjärjestelyt – Yrityksen käsite – Taloudellinen yksikkö – Rikkomisesta vastuuseen joutuminen – Emoyhtiö ja tytäryhtiöt – Asianomaisten yhtiöiden solidaarinen vastuu (EY 81 artiklan 1 kohta) (ks. 121–124, 184–187 ja 192–194 kohta)*
5. *Kilpailu – Yhteisön oikeussäännöt – Kilpailusääntöjen rikkominen – Vastuuseen joutuminen – Emoyhtiö ja tytäryhtiöt – Taloudellinen yksikkö – Arviointiperusteet – Olettama, jonka mukaan emoyhtiö käyttää määräysvaltaa kokonaan omistamissaan tytäryhtiöissä – Emoyhtiön velvollisuus kääntää olettama, jonka mukaan se johtaa tosiasiallisesti tytäryhtiötään – Olettaman sovellettavuus tilanteessa, jossa tytäryhtiön osakepääoma on lähes kokonaisuudessaan emoyhtiön omistuksessa (EY 81 ja EY 82 artikla) (ks. 125, 151–156, 160, 172 ja 173 kohta)*

Aihe

Ensisijaisesti [EY] 81 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä 19.1.2005 tehdyn komission päätöksen K(2004) 4876 lopullinen (asia COMP/E-1/37.773 – MCAA) 1 artiklan d alakohdan, 2 artiklan c alakohdan, 3 artiklan ja 4 artiklan 9 kohdan kumoamisvaatimus ja toissijaisesti tämän päätöksen 2 artiklan c alakohdan kumoamisvaatimus ja ainakin tämän päätöksen 2 artiklan c alakohdan muuttamisvaatimus

Ratkaisu

- 1) Kanne hylätään.
- 2) Elf Aquitaine SA velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

**Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio
(seitsemäs jaosto) 30.9.2009 – Akzo Nobel ym. vastaan komissio**

(asia T-175/05)

(Kilpailu – Kartellit tai muut yhteistoimintajärjestelyt – Monokloorietikkahapon markkinat – Päätös, jossa todetaan EY 81 artiklan rikkominen – Kumoamiskanne – Tutkittavaksi ottaminen – Markkinoiden jakaminen ja hintojen vahvistaminen – Kilpailusääntöjen rikkomista merkitsevistä toiminnasta vastuuseen joutuminen – Sakot – Perusteluvelvollisuus – Rikkomisen vakavuus ja kesto – Ehkäisevä vaikutus)

- I. *Kumoamiskanne – Tutkittavaksi ottamisen edellytykset – Konzernin usean yksikön nostama kanne komission päätöksestä määrätä niille yhteisvastuullisesti sakko – Kanteen tutkittavaksi ottaminen tiettyjen näiden yksiköiden osalta – Lausunnon antaminen tiettyjä muita sellaisia yksiköitä vastaan esitetystä oikeudenkäyntiväitteestä raukeaa, jotka eivät voi hyötyä mahdollisesta kumoamisesta (EY 230 artikla) (ks. 46 ja 47 kohta)*